

МИНИСТЕРСТВО ТРАНСПОРТА И СВЯЗИ УКРАИНЫ

**ГОСУДАРСТВЕННАЯ АДМИНИСТРАЦИЯ
ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА УКРАИНЫ
(УКРЗАЛИЗНЬЦЯ)**

**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЭКОНОМИКО-
ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ТРАНСПОРТА
(ГЭТУТ)**

**НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБЩЕСТВО
ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНИКОВ УКРАИНЫ**

МАТЕРИАЛЫ
Третьей Международной
научно-практической конференции
«ПРОБЛЕМЫ ЭКОНОМИКИ И
УПРАВЛЕНИЯ НА
ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ
ТРАНСПОРТЕ»

—

ЭКУЖТ 2008
23-27 июня 2008 года, г. Судак

КИЕВ – 2008

УДК 656:62

Рекомендовано к печати Ученым советом
Государственного экономико-технологического университета транспорта
(протокол № 10 от 29.05.2008 г.)

Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте: Материалы Третьей
Международной научно-практической конференции. – К.: ГЭТУТ, 2008.– 471 с.

ISBN 978-966-2197-06-8

Издание содержит материалы Третьей Международной научно-практической конференции «Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте». Изложенные материалы содержат постановку задач и их решения в научной и практической сфере экономики и управления на железнодорожном транспорте. Основной темой данного издания есть реформирование и развитие железнодорожного транспорта. Авторами тезисов являются ученые, специалисты-практики, аспиранты, представители государственных и коммерческих структур.

Для научных работников, преподавателей, аспирантов, студентов и специалистов транспортной отрасли.

Редакционная коллегия:

Бакаев О.О. – д-р экон. наук, проф., академик Национальной академии наук Украины, засл. деятель науки и техники Украины, академик Транспортной академии Украины, заместитель директора Международного научно-учебного Центра информационных технологий и систем Национальной академии наук Украины и Министерства образования и науки Украины;

Гурнак В.М. – д-р экон. наук, профессор кафедры „Экономика предприятий транспорта” Государственного экономико-технологического университета транспорта (заместитель главного редактора);

Дёмин Ю.В. – д-р техн. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, научный руководитель Отраслевой научно-исследовательской лаборатории перспективного подвижного состава и специальной техники (заместитель главного редактора);

Джус Ю.Н. – канд. экон. наук, заместитель генерального директора Государственной администрации железнодорожного транспорта Украины (заместитель главного редактора);

Духно Н.А. – д-р юрид. наук, проф., директор Юридического института Московского государственного университета путей сообщения;

Зубко А.П. – канд. техн. наук, начальник Главного управления развития и технической политики Государственной администрации железнодорожного транспорта Украины (заместитель главного редактора);

Кельрих М.Б. – д-р техн. наук, проф., член-кор. Транспортной академии Украины, заведующий кафедрой „Вагоны” Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Макаренко М.В. – д-р экон. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, директор Департамента железнодорожного транспорта Министерства транспорта и связи Украины;

Мироненко В.К. – д-р техн. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, проректор по научной работе Государственного экономико-технологического университета транспорта, директор научно-исследовательского института проблем развития транспорта;

Пилипчук О.Я. – д-р биол. наук, проф., академик Международной академии безопасности жизнедеятельности, заведующий кафедрой «Экология и безопасность жизнедеятельности» Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Пичкур Т.В. – канд. истор. наук, доцент, академик Международной академии безопасности жизнедеятельности, заместитель директора научно-исследовательского института проблем развития транспорта Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Родионов И.В. – начальник финансово-экономического отдела Департамента железнодорожного транспорта Министерства транспорта и связи Украины;

Семчик В.И. – д-р юрид. наук, проф., академик Академии правовых наук Украины, член-кор. Национальной академии наук Украины, заведующий отделом Института государства и права им. В.М.Корецкого Национальной академии наук Украины (заместитель главного редактора);

Стасюк А.И. – д-р техн. наук, проф., заведующий кафедрой „Информационные системы и технологии” Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Сыч Е.Н. – д-р экон. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, первый проректор, заведующий кафедрой „Экономика предприятий транспорта” Государственного экономико-технологического университета транспорта (главный редактор);

Цветов Ю.М. – д-р экон. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, директор Научного центра исследований экономических транспортных проблем, заведующий кафедрой «Учет и аудит» Государственного экономико-технологического университета транспорта.

Печатается в редакции авторов на языке оригинала.

Все торговые марки, названные или изображенные в издании, принадлежат их собственникам.

ISBN 978-966-2197-06-8

© Государственная администрация железнодорожного транспорта Украины, 2008

© Государственный экономико-технологический университет транспорта, 2008

Отже, необхідна розробка науково-обґрунтованої методики оцінки ефективності від впровадження спеціального правового режиму економічної діяльності.

Проте, як зазначають науковці, існують досить вагомі аргументи на користь існування ОТГУ в Україні, які полягають:

1. Економічна діяльність суб'єктів ОТГУ є суттєвим джерелом податкових надходжень до місцевих бюджетів.

2. Створення ОТГУ допомагає вирішувати соціальні проблеми, пов'язані із створенням нових та збереженням існуючих робочих місць у депресивних регіонах країни.

3. Наявність мультиплікативного економічного ефекту від діяльності суб'єктів ОТГУ, який полягає в сприянні економічному розвитку тих підприємств країни, які поставляють цим суб'єктам або купують у них продукцію. Збільшення обсягів виробництва на таких підприємствах сприяє зростанню потреби у транспортних послугах, що зумовлює розвиток транспортної галузі. Для умов України це, в першу чергу, стосується підприємств залізничного транспорту, оскільки саме вони задіяні в перевезенні більшої частини масових вантажів в середині країни. Зростання обсягів перевезень вантажів залізничним транспортом при наявності резервів пропускних спроможностей приводить до зниження собівартості перевезень та підвищення прибутковості залізниць, що створює додаткові можливості для забезпечення їх інноваційно-інвестиційного розвитку.

УДК 338.246.025.2..656.072

Котик В. О., Котик В. В.

Українська державна академія залізничного транспорту

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Стаття посвячена решению актуальной проблемы теоретического обоснования роли функционирования пассажирских перевозок железнодорожного транспорта как составляющей экономики и управления национальным хозяйством Украины с целью повышения качества оказываемых услуг и эффективности его работы.

У сучасних умовах роль і місце чинників підвищення ефективності функціонування пасажирських перевезень залізничного транспорту України визначається ступенем реалізації та впровадження науково-технічного прогресу. Пожвавлення економіки України вимагає принципово нових підходів до якості надання послуг залізницями.

Даний період часу характеризує зародження нового інформаційного суспільства, в якому соціальні потреби населення мають бути пріоритетними. Ці потреби впливають на побудову і розвиток економічної системи державного регулювання функціонування пасажирських перевезень.

Значний вклад у розроблення теорії державного регулювання зробили багато зарубіжних та вітчизняних вчених-економістів, які займались вирішенням: питань

розроблення методології державного регулювання економічних процесів в умовах ринкової економіки; проблем формування і розвитку соціальної інфраструктури на державному і регіональному рівні; на залізницях України державним регулюванням підвищення ефективності пасажирських перевезень. Проте роботи зазначених та інших вчених не охоплюють усієї проблематики та глибини складних з економічної точки зору та суперечливих процесів, що виступають соціальними наслідками ринкової трансформації вітчизняної економіки.

Разом з тим світовий досвід показує, що соціальна ефективність ринкових перетворень неможлива без створення ефективної системи державного регулювання сталого функціонування пасажирських перевезень. Ці обставини саме і передбачають необхідність розроблення нових механізмів державного регулювання та управління з використанням механізмів стратегічного планування і прогнозування структури пасажирського господарства залізничного транспорту України. Зазначене обумовило вирішення основних задач дослідження.

Збитковість пасажирських перевезень залізничного транспорту України, що є характерним для аналогічних перевезень усіх залізничних адміністрацій країн світу, з кожним наступним роком збільшується внаслідок як об'єктивних, так і суб'єктивних причин. Ці обставини передбачають пошук економічного механізму оптимального поєднання інвестування основної складової соціальної інфраструктури державними (бюджетними) та недержавними коштами. При цьому соціальні протиріччя у сфері інвестування державою та іншими джерелами потребують невідкладних наукових досліджень, доцільність яких обумовлюється необхідністю прийняття економічних рішень щодо реалізації Державної Концепції реформування залізничного транспорту України.

Дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних, методологічних та методичних підходів і концептуальних засад вдосконалення діючої системи планування, регулювання та управління стосовно збиткових пасажирських перевезень залізничного транспорту та поступового вирішення питань їх фінансування за рахунок механізмів державного втручання.

Мета дослідження обумовила розв'язання таких задач:

- виявлення економічної сутності діючої організації управління, планування та регулювання національним господарством, базовими галузями, природною монополією та пасажирськими перевезеннями як складової діяльності останніх;
- визначення ролі і місця державного управління економічними процесами, які відбуваються на залізничному транспорті в умовах ринкових відносин, як фактора стабілізації та подальшого розвитку економіки;
- виявлення об'єктивних тенденцій заміни економічних пріоритетів з метою вивчення економічної кон'юнктури галузі, що формується під впливом різноманітних факторів як зовнішніх, так і внутрішніх;
- теоретичне обґрунтування сутності функцій пасажирського господарства та розроблення концептуальних основ його стратегічного розвитку;
- аналіз зарубіжних підходів щодо управління пасажирським комплексом в цілому і можливості започаткування його залізницями України зокрема;
- оцінення сучасних тенденцій і перспективи розвитку пасажирських перевезень залізничним транспортом у світі;
- проведення комплексного аналізу роботи пасажирського залізничного транспорту з метою виявлення об'єктивних причин зниження ефективності його роботи;

-
-
- дослідження шляхів підвищення ефективності пасажирської роботи залізничного транспорту і визначення шляхів її забезпечення в умовах реформування галузі;
  - розроблення пропозицій щодо основних етапів розвитку швидкісних та високошвидкісних перевезень пасажирів із залученням досвіду зарубіжних країн;
  - аналіз діючого фінансово-економічного механізму підтримки і підвищення ефективності функціонування пасажирського господарства з метою удосконалення;
  - наукове обґрунтування впровадження швидкісного руху та розроблення пропозицій з удосконалення механізму його управління і вирішення комплексу соціально-економічних питань;
  - обґрунтування програми поетапного реформування пасажирського господарства.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розробленні пропозицій щодо удосконалення організації економіки та управління галуззю пасажирських перевезень, її соціально-економічного розвитку. Рекомендації щодо зваженого підходу до формування тарифної політики у сфері швидкісних пасажирських перевезень залізничним транспортом мають сприяти підвищенню ефективності галузі. Основні наукові положення і висновки дисертації запропоновано для розроблення концепції реформування галузі та розвитку швидкісних та високошвидкісних пасажирських перевезень галузі з метою прийняття рішення щодо формування стратегії збалансованого розвитку національного господарства України.

УДК 338.47:656.25

Крихтіна Ю. О.

Українська державна академія залізничного транспорту

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСТВА СИГНАЛІЗАЦІЇ І ЗВ'ЯЗКУ УКРЗАЛІЗНИЦІ

Исследовано текущее состояние и основные тенденции развития систем железнодорожной автоматики, телемеханики и связи на Украине и за ее пределами. Проведен экономический анализ работы хозяйства сигнализации и связи Укрзалізниць. Отмечено, что усовершенствование работы хозяйства возможно при использовании конкурентоспособных ресурсосберегающих технологий.

Визначено, що частка витрат господарства сигналізації і зв'язку в загальній сумі витрат по перевезеннях складає майже 5 %. Проте роль даного господарства в забезпеченні обсягів перевезень та безпеки руху надзвичайно велика. Господарство сигналізації і зв'язку тісно взаємопов'язане з іншими господарствами залізниць, безпосередньо впливає на технологію і показники їхньої роботи, і роботи залізничного транспорту в цілому.

Проведено аналіз і типізацію сучасних вітчизняних і закордонних систем залізничної автоматики і телемеханіки. Аналіз показав, що тенденції розвитку

Андрієнко М.М. ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА СПОСОБІВ ДОСТАВКИ КОНТЕЙНЕРОПРИДАТНИХ ВАНТАЖІВ	94
Балака Є.І., Семенцова О.В. ВИЗНАЧЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРИМІСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УМОВАХ ВІДДІЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРОЮ ВІД ГОСПОДАРСЬКОЇ РОБОТИ	96
Богомолова Н.І. ОРГАНІЗАЦІЙНО–ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ПРИСКОРЕННЯ ДОСТАВКИ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ	98
Бойко О.В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	99
Глибин А.В. ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕРОПРИЯТИЙ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ СНИЖЕНИЯ ЧАСТОТЫ СХОДОВ ПОДВИЖНОГО СОСТАВА	102
Гриценко Н.В. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ЗАЛІЗНИЦЬ	104
Демченко М.А. СЕГМЕНТУВАННЯ РИНКУ ВАНТАЖНИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	105
Жуков В.И. УЧЕТ ОБЪЕМА РАБОТЫ КОМПАНИИ ПО ПРЕДОСТАВЛЕНИЮ УСЛУГ ИНФРАСТРУКТУРЫ, ОКАЗЫВАЕМЫХ ПРИ ПЕРЕВОЗКАХ ПАССАЖИРОВ, БАГАЖА И ГРУЗОБАГАЖА	106
Зоріна О.І., Зорін А.В. ПРОГНОЗУВАННЯ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ МАЛОДІЯЛЬНИХ ДІЛЯНОК ЗАЛІЗНИЦЬ	108
Карпов В.М. СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ	110
Кисельов В.М. ЕКОНОМІЯ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ – ОСНОВА ПОКРАЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ГАЛУЗІ	111
Кірюхіна О.Ю. ПРИНЦИПИ ВЗАЄМОДІЇ ЗАЛІЗНИЧНОГО І АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ НА РИНКУ ВАНТАЖНИХ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ	113
Колесников О.М. ВПЛИВ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОТГУ НА РОЗВИТОК ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	115
Котик В.О., Котик В.В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	117
Крихтіна Ю.О. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСТВА СИГНАЛІЗАЦІЇ І ЗВ'ЯЗКУ УКРЗАЛІЗНИЦІ	119
Кудрицька Н.В. СТРАХУВАННЯ ЯК МЕТОД ЗАХИСТУ МАЙНОВИХ ІНТЕРЕСІВ ІНВЕСТИТОРІВ В РОЗВИТОК ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	121
